

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Vojni minister grof Bylandt je zbolel; njemu naslednik utegne postati general Vlasič. Ministra Konrada pa nemški liberalci sovražijo, a nemški konservativci pa Slovani mu niso naklonjeni. Zato se uže mnogo čuje o njegovem odstopu. Pravijo, da mu bode Slovanom pravični, nemško-konservativni c. k. namestnik moravski, grof Schönborn, nasledoval. V tem slučaju bi baje baron Widman prišel v Berno, baron Kübek v Innsbruck in baron Konrad v Gradec. — Minister grof Kalnoki dela najboljše na to, da se v zvezi z nemškim cesarstvom mir ohrane v Evropi; zato se tudi protivi temu, da bi naj Avstrija pomagala Bismarku vojsko zoper Rusijo začeti, kar pri nas najboljše znani turkoljubi Magjari želijo in pa nemški liberalci. Vsled tega mu nagajajo nemško-liberalni in magjarski listi pa tudi mnogo lažejo. — Državni poslanci bodo 15. januarja začeli zopet zborovati. — Liberalna mesta so zadolžena skoraj povsod, sedaj smemo tudi Gradec med takšna šteti; liberalci so vzeli 3 milijone v najem in skoraj ves denar potrošili, a dolg ostane davkeplačilec. — Včeraj 27. decembra t. l. bilo je ravno 600 let, odkar je Štajerska, Kranjska, Koroška, gornja in spodnja Avstrija pod vlado prenzvišene cesarske hiše Habsburške; kajti dne 27. dec. 1282 je cesar Rudolf svojemu sinu Albrehtu v Angsburgu podelil omenjene dežele; 600letnico bodo pa skoraj povsod obhajali drugo leto; tudi pri nas in Kranjskem, tukaj prav slovesno, cesar pridejo sami v Ljubljano. — V vojaški granici so pred 20 leti kmetom prepovedali v državnih gozdih drva sekati, graničarji pa za to niso marali in bilo je mnogo obsojenih, cesar so 20.000 takšnih obsojencev sedaj pomilostili. Tudi vstaše v Bosni in Hercegovini so pomilostili, kateri niso bili orožani ugrabljeni.

Vnanje države. Papež so baje vendar se pogodili srečno z rusko vlado. Bog daj! — Bismark je prav razburjen, boji se, da nebi Avstrija vendarle z Rusi potegnila in turško zapuščino razdelile med seboj, a potem pruskej Nemčiji pokazale zobe, če bi hotela ugovarjati. Sploh Bismarku se godi, kakor nekđaj Napoleonu I. Vse okolo njega streže zvezati se zoper njega; Angleži uže sedaj pravijo, da jim je vse jedno, ali je v Evropi mir ali vojska; Francozi in Italijani pa se začnejo prijazniti. Italijanski poslanik grof Manebrea, poprej na Dunaji pri našem cesarji, je v Parizi predsedniku francoske republike se prav čudno laskal in hvalil francosko-italijanske zmage l. 1859 zoper Avstrijo. To ni samo razžaljenje za nas, ampak kaže, da meri francosko-italijanska bodoča zveza zoper Avstrijo, če bi mi šli pomagat Bismarku v

vojski zoper Francoze ali Ruse. V Tonkin proti Kitajcem pošljejo Francozi vendar 3000 vojakov.

Za poduk in kratek čas.

Reka.

V soboto 8. februarija smo odveslali od Zadarskega mesta, o katerem še bode omenjeno, da se je tukaj l. 1204 zbirala četrta križarska vojska, ki si ni Jerusalema, nego Konstantinopol pribojevala. Naši mornarji, so bili ravnokar odstranili mostič, ki je vezal Malto z obrežjem, ko prispe neki duhovnik, ki je zvedavo gledal na ladjo in med potniki nekoga iskal. Mislil in domislil sem si takoj, da je bil morebiti urednik „Narodnega lista“, ktereга sem sinoči iskal pa ne našel. Danes je prišel pa on — prepozno!

Vožnjo smo imeli ves dragi dan prav prijetno in zelo kratkočasno, ker se nam je skoro vsak trenotek nov svet odprl. Različni otoki, morske skale, modro nebo in modro morje, visoki hribi s sneženimi klobuki, celi gaji oljk, palm in cypres, vse to podaja čudežen ensemble, ponuja prečudežno vkupnost. Pozdravili smo ostrove Rivanj. Sestrunj's prelepo cerkvico vrh prijaznega grička, Meledo, Premudo, Ulbo in Selvo, na katerih so griči do višine obraščeni z vinsko trto.

Na Selvi je stalo pri obrežji obilo otrok, ki so z belimi bandercami veselo pozdravljali svoje očete, povračujoče se na Malto iz daljnih krajev. Na imenovanih otocih obdelujejo zemljo le žene, možje so večinoma mornarji, prav ljubljenci ker krepki, zanesljivi in neustrašivi. Takošen junak je bil pilot ali kormanuš na našem parniku, ki je bil odlikovan s zlatim križcem za svoje modro vedenje v morski bitki pri Višu. V večerko smo jadrili mimo otoka sv. Petra (s. Pietro dei nemi) in Sansega, kder neki žive sami veliki ljudje; za to imenujejo Dalmatinci visokega človeka „Sansigot-a“. Kaj lepo je mesto Mali Lušin na dolgem otoku Lušinji.

Zagozdjeno je med dva hriba; ima prav čedne po 2 do 3 nadstropja visoke hiše, ktere obdajajo mični oljkini vrti. Blizo mesta tešejo in zbijajo brodove; ladje jadralkе se skoro vse izdelujejo v Malem Lušinu. Pri vrodu v luko na leviči stoji trdnjava sedaj zapuščena, nekđaj braneča sovražniku pot v mesto.

Povrnivši se iz tega tesnega golfa smo pluli dalje med Lušinom, Kandolom, Unjem in Levrero. Na konci podolgovatega Lušina vzdiga se 590 metrov visoka gora Osor. Ko smo se približali otoku Chersu, zahajalo je že ljubo solnce za božjo gnado.

Črez morskо površje je bila razprostrta kakor zlata, tenka pajčevina. Nastal je krasen

veče in prijeten. Tice-kalehi so obletovale parnik ali so posedale in veslale po grebenih lahko se zibajočih valov in so se v nje potapale ter kopale v njih svoje perje. Ribe-pljuskavice so sparoma tu in tam pogledavale iz vode. Vendar tim globlje je Malta prihajala v zaliv Kvarnarski (canale die Quarnero), tim nemirnejši so postajali valovi. V tej luki bojda Adrija nikoli prav ne mirujo. Zato že stari pisatelji, grški in latinski, s strahom omenjajo peneče valovje okolo otoka Cherta. Poslednja ta noč, katero sem preživel na plavajočem hotelu, bila je edna najlepših.

Bledo lice polnega meseca se je skrivnostno ogledovalo v nemirni Adriji. Nad glavami nam ja gorela večernica in sta se arktur in orijen veselo sukala po svojih na tenko določenih natih. V tako jasnej noči je menda sestavil sv. Hilij svojo šesto homilijo, katere celo znani ovalec A. Humbolt ne more dovolj prehvaliti. (Kosmos II, 26).

„Gledal li si kedaj, tako ogovori slavnih padočan svoje poslušalce, v vedrej noči z premakljivim okom neizmerno lepoto zvezd; si se spomnil pri tem pogledu vsemogočnega jstra? Kdo je on, ki je posejal s takim cvetjem nebesko polje — nebeske livade? Si li mislil v duhu ta nebeska čudesa, pa si znal iz vidnih stvari nevidnega vstvarnika?“ — V takim pomišljanju je zginila skoraj za polovino noči. Pa kaj hočem? Oči so pogledale trudne in težke ko svinec, zato se pomaknil k počitku in dasi se je Malta močno gugal, zaspal sem vendar v tesni sobici brzo in mirno. Al sem med nebom in vodo tako sladko, da nisem znal, kedaj smo dosegli mesto Cherso.

Le ko se je zemlja zasukala in je bilo pet jutro, jutro hladno in jasno, ki mi je lukalo skozi okroglo okence, stala je Malta čisto pred mestom Reko, kamor je neki došla pred treh popolnoči. Urno pospravim svoje reči, se poslovim od blagega g. kapitana, vrlih mornarjev slovanske korenine in zapustim lepo ladjo, ki mi je bila 4 dni varno zavetje.

V mestu se udomačim pri zlati zvezdi — alla stella d'oro. Bila je nedelja septuagesima; in naroda polno po ulicah in cerkvah.

(Konec prih.)

Smešnica 52. Nekdo, ki se je svojega življenje uže bil naveličal, skoči dvakrat v vodo, pa vsakokrat ga nek dninar izvleče živega. Naposled se vpričo tega obesi. Gospodar vpraša dninarja, zakaj ni še tretjič rešil? Odgovori: dvakrat sem ga iz vode potegnil, pa ker je bil do kože ves moker, mislil sem, da je zato se obesil, da se zopet posuši.

Šmarijčan.

Razne stvari.

(Vabilo) k veselici katero priredi Ptujška Čitalnica starega leta dan v svojih prostorih „Narodnem Domu“. Spored: 1. Dr. G. Ipavic: „Sredi vasi“, možki zbor. 2. K. Mašek: „Lahko noč“, ženski zbor. 3. Ouvertura k operi „Zampa“ za glasovir in gosli. 4. Narodna pesen: „Sarafan“ mešani zbor. 5. A. B. Tovačovsky: „Sporočilo“, možki zbor. 6. Tombola. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

(Pojasnilo. (G. Ignac Alt, veliki posestnik in krčmar pri s. sv. Antonu v slov. goricah, nas prosi, bralcem „Slov. Gospodarja“ naznati, da on ni tisti Ignac Alt, kateri je zaradi krive prisega pri celjske sodnji obsojen na štiri mesece v ječo, kar je tudi resnica, ker obsojeni je pri slov. Bistrici doma, in mu je tudi Ignac Alt ime.

(Za upeljavo slovenskega jezika) v srednje šole in učiteljska in za napravo deželne nadsodnije v Ljubljani so državnemu zboru 6. dec. t. l. prošnje oddale občine Biš v Slovenskih Goricah, Bišečki Vrh pri Ptuj, Cirski Vrh, Cerknica, Dobrenje, Št. Ilj, Gornja sv. Kunigunda, Kaniža, Račje, Mejhenje (Meichendorf), Zgoranje Žerjavce, Plač, Selnica, Speisenek, Trnovska, Trotkova, Bezina, Bezovica, Brezen, Dolič, Grušovje, sv. Kungota na Pohorji, Kozjak, Laže, Ljubnice, Padeški, Vrh, Paka, Skomerje, Stranice, Tepina, Tolsti Vrh, Ugovce, Vrhole, Zbelovo, Zreče, vse po g. poslanci baronu Godel-u; Frankolovo, Sv. Vid pri Planini, Loška Vas in Planinska Vas po g. dr. Vošnjaku, Sodrašica na Kranjskem po g. Klunu, Ljubljana po g. Graselliji, tedaj 42 prošenj.

(Telegrame) Slov. društvu v Celje poslali so Žavčani in društveniki od sv. Ane v Slov. goricah: „vsem zbranim udom in pred vsemi g. dr. Vošnjaku kličemo navdušeno in gromovito: Slava! Živela složnost, živela zemlja slovenska!

(Šaleška čitalnica) obhaja 31. t. m. ob 3. uri popoldne svoj prvi občni zbor. Dnevni red: nagovor in poročilo predsednikovo, ustanovljenje društvene knjižnice, način pobiranja društvenine, naročevanje časnikov, volitev predsednika in odbornikov.

(Ptujski nemškutarji) so baje 1600 gold. žrtvovali, da izhaja „celjski lisjak“. Res ni vreden toliko. Pšejo ga pa uže po sili ljudem. Učiteljica v Vitanji ga med deco deli, da ga nosijo domov staršem. Vse nemčurstvo je za njega na nogah.

(Preklicala) je podpis na Miheličevej prošnji srenja Velka in Vrtič. Dobro!

(Ljutomerska čitalnica) ima občni zbor dne 31. t. m. ob 5. uri popoldne v go